

ВІДГУК

67-72-73/1
16.06.17р.

офіційного опонента доктора педагогічних наук КУЧАЯ ОЛЕКСАНДРА ВОЛОДИМИРОВИЧА на дисертацію Триндюк Валентини Анатоліївни «Формування готовності до академічної мобільності у студентів вищого технічного навчального закладу», подану до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Провідними ознаками сучасного світу є інтеграційні та глобалізаційні процеси. Система професійної освіти України актуалізує використання можливостей академічної мобільності студентів і викладачів вищих технічних навчальних закладів як одного з інструментів Болонського процесу. Зазначена проблема набуває особливої значущості, передусім, у процесі підготовки інженерів, затребуваних сьогодні на світовому ринку праці. Особливе місце у системі професійної освіти займає академічна мобільність, що активно поширюється та відкриває нові можливості для формування європейського ринку праці та єдиного освітнього простору.

Дисертаційне дослідження, яке подається до захисту, є актуальним та доцільним. Воно зумовлене потребами суспільства у компетентних, готових до академічної мобільності фахівцях, які прагнуть освоїти останні досягнення науки і техніки, гнучко реагують на соціальні та професійні вимоги суспільства, здатні ефективно адаптуватися, професійно комунікувати на міжкультурному рівні. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджуються результатами дослідження, здійсненого дисертантом, і в цілому не викликають сумніву.

Обґрунтованою і логічною є структура дисертації, яка презентована вступом, трьома розділами, висновками до розділів, ґрунтовними загальними висновками та списком використаних джерел, що відповідає вимогам до дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. Зміст кожного розділу підпорядковано меті та завданням дослідження, а підсумками є наукові висновки.

Дисертант на високому науковому рівні обґрунтував вибір теми, визначив мету, завдання, методи дослідження.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до теми науково-дослідницької роботи Інституту соціальних наук Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки «Інформаційне забезпечення транскордонного співробітництва України» № С113U002221. Тема дисертації

затверджена вченою радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 3 від 29.10.2015).

Принагідно відзначити вміння автора узагальнювати й систематизувати дослідницький матеріал. Вражає фактологічна насиченість змісту дисертаційного дослідження, побудованого на потужній джерельній базі. Слід одразу зазначити, що Валентина Анатоліївна провела великий об'єм роботи на початковому етапі дослідження з метою виявлення мотивованості, поінформованості й дієвості студентів щодо академічних переміщень та розуміння ними сутності поняття «академічна мобільність». Здійснено ґрунтовний виклад та інтерпретацію основних результатів дослідження.

Опрацювання тексту роботи дає підстави стверджувати, що автором послідовно реалізуються поставлені завдання: досліджено генезу та сутність понять «академічна мобільність», «готовність до академічної мобільності студентів вищого технічного навчального закладу»; обґрунтовано структуру готовності до академічної мобільності студентів вищого технічного навчального закладу та виконано аналіз академічних переміщень студентів в Україні; визначено й теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування готовності до академічної мобільності у студентів вищого технічного навчального закладу; розроблено модель і методику формування готовності до академічної мобільності у студентів вищого технічного навчального закладу; експериментально перевірено за визначено критерії, показники і рівні ефективності педагогічних умов формування готовності до академічної мобільності у студентів вищого технічного навчального закладу.

Цінність дисертаційного дослідження В.А. Триндіук у тому, що вперше визначено та обґрунтовано педагогічні умови формування готовності до академічної мобільності у студентів вищого технічного навчального закладу (формування мотивації майбутніх інженерів до планування та участі в реалізації академічної мобільності, позитивного емоційного ставлення до навчальної і професійної діяльності; посилення комунікативної спрямованості процесу оволодіння знаннями, вміннями та навичками, необхідними для ефективної іншомовної комунікації; актуалізація міждисциплінарних зв'язків гуманітарних, технічних і спеціальних циклів дисциплін у формуванні загальнокультурної компетентності майбутніх інженерів; забезпечення особистісно-розвивального освітнього середовища з урахуванням суспільних потреб, особистісних професійних запитів студентів вищих технічних навчальних закладів).

Варто наголосити, що дисертанткою вперше було розроблено модель формування готовності до академічної мобільності студентів вищого технічного навчального закладу, яка представлена взаємозв'язаними блоками (цільовим, змістовно-процесуальним та результативним) і враховує чинники (індивідуально-психологічні властивості студентів; суб'єкт-суб'єкту

взаємодію; інтеграцію навчальної, наукової та інноваційної діяльності), що впливають на реалізацію завдань, які поставили перед вищими технічними навчальними закладами щодо формування готовності студентів до академічної мобільності.

Вірогідність одержаних автором наукових результатів не викликає сумніву, оскільки вони цілком адекватні суті та конкретним завданням дослідження, досягнуті завдяки системному використанню комплексу взаємопов'язаних дослідницьких методів і ґрунтовній джерельній базі. Одержані дисертантом результати достатньо переконливо представлено у висновках до розділів та загальних висновках, які відповідають найважливішим положенням рецензованого дослідження та поставленій меті. Не викликає сумніву практичне значення одержаних результатів дослідження.

Матеріали дисертації пройшли необхідну апробацію, обговорювалися на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях.

Зміст автореферату повністю відповідає основним положенням дисертації, а публікації з достатньою повнотою відображають основні положення й висновки дисертації та цілком відповідають встановленим вимогам.

Обсяг і зміст дисертації показують, що робота є самостійним дослідженням, виконаним на високому науковому рівні, і свідчать про професійну зрілість автора.

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію В.А.Триндюк, вважаємо за доцільне висловити такі зауваження та побажання:

1. У I-му розділі, зокрема с.36-40, на нашу думку, багато уваги приділено характеристиці соціальної мобільності. Вважаємо, що варто було б більше уваги приділити розгляду сутності поняття «академічна мобільність» як інтегративної характеристики, зокрема українськими науковцями.
2. На наш погляд, варто було б більше уваги приділити аналізу ідей зарубіжного досвіду формування академічної мобільності.
3. Матеріали у Додатку А «Історико-рефлексивний аналіз академічної мобільності як соціокультурного феномену» містять часті посилання на тих самих авторів (Сергеева, Керр).
4. Потребує уточнення й обґрунтування авторська позиція щодо ролі занять з іноземної мови у технічних ВНЗ у контексті досліджуваної проблеми.
5. Розуміючи логіку формулювання авторського визначення «готовність до академічної мобільності», вважаємо, що доцільно було б його скороти.

Однак, зазначимо, що висловлені зауваження не знижують рівень рецензованої роботи і не впливають на її високу оцінку. Маємо всі підстави

стверджувати, що дисертація Валентини Анатоліївни Триндюк є самостійним завершеним дослідженням, в якому отримано науково обґрунтовані результати, які мають теоретичну та практичну значущість і в сукупності є суттєвим внеском у розвиток вітчизняної педагогічної науки.

Дисертаційне дослідження «Формування готовності до академічної мобільності у студентів вищого технічного навчального закладу» за змістом, завершеністю, достовірністю отриманих результатів та науковою новизною відповідає «Порядку присудження наукових», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567, і дає підстави для присудження його автору наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент

доктор педагогічних наук,
заступник директора
Інституту доуніверситетської підготовки
Національного авіаційного університету

 О. В. Кучай

свідчую
Експерт секретар
національного авіаційного університету
